

Diversi Tractatvs

Coloniae Agrippinae, 1629

Disputatio VII. An sanctitas, & morum integritas sit requisita in adiurante,
seu expellente dæmones, vt possit exercitio mandari præfata diuina
potestas?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61359)

D. Thom.
 quod diuina iudicat Sapientia : & interdum hos eligit aliis relictis. Ita philosophatur *D. Thom. de veritate: question. 12. de prophetia articu. 3. ad 4. & 6.* & nos etiam de dono hoc eijciendi dæmones, sic famur.

DISPUTATIO VII.

An sanctitas, & morum integritas sit requisita in adiurante, seu expellente dæmones, vt possit exercitio mandari presata diuina potestas?

I. **E**T videtur vera pars affirmatiua. *Primo*, quia potestas seu donum abigendi dæmones est motus, seu actus quidam ab Spiritu sancto, vt supra docuimus; ergo non potest esse ab homine peccatore; quia illa posset male vtq; ac ex consequenti non esset donum Spiritus sancti. *Secundo* Potestas eijciendi dæmonia sæpe data est ad testificandum sanctitati eijcientis seu adiurantis dæmonia, vt inferius exēplis manifestabimus, ergo necessario requirit in adiurante sanctitatē, & morum integritatem, alias Deus testis falsitatis esset.

D. Diony. *Tertio*, Deus in largiēdis donis modū naturalē operādi sequitur, vt res suauius geratur, vt autor est *D. Dionysius. 4. ca. de diuinis nomi.* vbi diuinā bonitatem radio solari comparat, propter similitudinem effectus, sed in operatione naturali magis dispositis aliquæ perfectiones magis dantur; sicut à sole corpora ma-

gis perlucida magis illustrantur. *Tunc sic*: Ad recipiendum potestatem abigendi dæmones magis dispositus est quibus bonus quātacunque minima iustitia polleat, quam quibus malus: videmus autem quāplures viros iustos hac potestate carere: ergo neutiquam eam habere possunt peccatores: quia sunt minus dispositi.

Quarto. Esto non sit necessaria sanctitas aut morum integritas in adiuratore, vt sequatur dæmonum exterminatio: erit tamen necessaria, vt congruenter fiat adiuratio. *Probat*, quia adiurator in expulsionē dæmonis exhibet se instrumentum diuinæ potestatis erga cacodæmones: ergo tenetur se conformare mundicie & sanctitati principalis agentis, qui Deus est. *Probat*ur consequentia, quia hoc argumento vtitur *D. Tho. 3. p. 9. 64. art. 6.* ad probandum sacramentorum ministros teneri esse in statu gratiæ, quando ea administrant. *Confirmatur*. Exorcizare munus est annexum ordini Ecclesiastico exorcistarum: ergo initiati hoc ordine si exerceant officium hoc in peccato, irreuerenter agunt: sicut & quilibet alii ordinati, qui suum officium sine gratia exercent, verbi gratia diaconus canendo Euangelium &c.

Abulensis super septimum caput Matth. 9. 33. refert quosdam asserere, eos quibus deest gratia, & charitas, non frui hac potestate eijciendi dæmones. Quod videtur asseruisse *Chrysostomus. Homil. 19. in Matthæu.* Nihil

D. Thom.

Abulensis
2.

Chrysost.

Nihil

Nihilominus opposita sententia verissima est, & omnium consensu Doctorum recepta: videlicet non esse necessariam sanctitatem, aut morum integritatem in eo, qui potestate eiiciendi dæmonia utitur. Et pro-

Matth. 1. batur primo. *Matth. 7.* ait Dominus: futuros quosdam qui in die iudicii dicent: *Domine nonne in nomine tuo prophetauimus? & in nomine tuo dæmonia eiecimus? & virtutes multas fecimus? & tunc confitebor illis, quia nunquam noui vos:* scilicet notitia approbationis. Et quia posset aliquis dicere, hos quando fugabant dæmones, iustos esse:

Theophyl. Caietan. postmodum vero in peccata corruisse: expendit Theophylactus, & Caietanus, illud verbum, *nunquam noui vos*, id est, neque quando eiiebatis dæmonia approbati vestros mores. Super quem locum ait Cyprianus de vnitatem Ecclesie circa

Cyprian. medium. *Prophetare, & dæmonia excludere, & virtutes magnas in terris facere, sublimis utique & admirabilis res est, non tamen regnum celorum consequitur quisquis in his omnibus inuenitur, nisi recti & iusti itineris obseruatione gradiatur.* Confirmatur: nam Iudas Iscariotis potestatem accepit eiiciendi dæmones, quando & sicut cæteri Apostoli, & gaudens cum illis reuertus est di-

Luca. 10. cens: *Domine etiam dæmonia subiiciuntur nobis.* *Luca. 10.* & tamen fur erat, & *Luca. 9.* loculos habebat.

Secundo. Marci & *Luca. 9.* ait Iohannes ad Christum Dominum: *Domine vidimus quendam in nomine tuo eiicientem dæmonia, & prohibuimus eum,*

quia non sequitur nobiscum. Qui autem non sequebatur Christum, non erat iustitia præditus, aut bonitate morum imbutus. Ecce quomodo donum hoc abigendi dæmones non necessario requirit in eiiciente sanctitatem, aut morum integritatem.

Tertio. Prophetia, donum linguarum, gratia miraculorum, potest esse sine charitate, quæ est vinculum totius sanctitatis, ut affirmat Apostolus *1. ad Corinth. 13.* *Si linguis hominum loquar, & Angelorum, charitatem autem non habeam &c.* Ecce hæc dona reperiri posse sine charitate præsupponit Apostolus. Ergo & gratia eiiciendi dæmones, (quæ non minima pars est gratiæ miracula, siue res mirabiles faciendi) reperiri potest sine sanctitate, & morum integritate.

Quarto, probatur ratione: donum hoc eiiciendi dæmonia, sicut & aliæ gratiæ gratis datæ, dantur in utilitatem Ecclesie, *1. ad Corinth. 12.* non autem ordinatur directè ad hoc, quod affectus abigenti dæmonia coniungatur Deo, ad quod ordinatur charitas, neque ad hoc ut mens exorcizantis disponatur ad charitatem & gratiam habendam, quod fit per virtutes morales: ergo vsus huius doni reperiri potest sine sanctitate & integritate morum exorcizantis.

Quinto. Si sanctitas aut morum integritas necessaria est in exorcistis, ut dæmonia eiiciant, & sine illa dæmonia non poterunt fugari: sequitur

tur

unt omnes exorcizantes quotiescunque dæmonia expellunt ab obsessis, certo scire se esse in gratia: cōsequens nullus catholicorum admitter: ergo &c.

3. His tamen non obstantibus dico. Sanctitas, ac morum integritas valde conducunt (si adsint in his qui dæmonia adiurant) ne nobis nocent, aut nocumenta illata quomodocunque per fugam amoveant. Huic assertioni fidem faciunt quæ res dæmonum asserentium se præsentia Sanctorum torqueri: fuga item dæmonum, qui antequam Sancti adessent, dum scirent Sanctos aduentare, ab obsessis egredientes fugerunt: quæ omnia exemplis multis allatis inferius ostendemus. Secundò ex historijs & annalibus sci-
Cor. 11. *Surius.* mus, viros & fœminas sanctitate insignes ad dæmones profligandos præ ceteris valuisse: speciatim sanctus Triphon fere circa tempora Apostolorum, de quo Surius ex Metaphraste prima Februarij. Bernardus, Laurentius, Iustinianus, Colūbanus, Gregorius Lingoniensis, Remigius Remensis, Benedictus; & in genere fœminarum S. Genouepha, Catherina Senensis, Euphrasia, Brigita, Hildegundis, & multi alij, & alia, in fugandis dæmonibus insignes fuere.

4. Integritatem autem morum maximè conducere ad exterminandos dæmones, vel ex eo patere potest, quia Dominus de genere pessimo dæmoniorum ait Lucæ. 9. *Hoc genus*

dæmoniorū nō eijcitur, nisi oratione, & ieiunio. Oratione fugatos dæmones sæpe legimus, & ipse diabolus in Aniano filio Diodori viri Consularis clamavit; se incendi precibus S. Anatholiz: ita Surius tomo. 4. De ieiunio etiam multa legimus. Sit nobis satis asserre exemplum ex Gregorio Turonensi narrante Nicecium Lugdunensem Archidiaconum vocatum ex Gallijs Romam, ut Leonis Romani Imperatoris filiam ab obsessente dæmone liberaret, opus hoc arduum aggredi noluit, nisi post cōtinuatam cum vigilijs & orationibus triduanam ieiunium. Itaque quarta die per inuocationem divini nominis, & crucis vexillum dæmonem à puella fugavit.

Plurimum etiam valet animi submissio, & humilitas, cum enim spiritus nequam superbissimi sint, ferre non possunt præsentiam eorum, qui de se humiliter sentiunt. Insigne huic rei habemus exemplum in vita Iordanis Dominicani scripta per Leandrum Albertum Bononiensem. Nam cum eidem Iordano dæmon per obsessum alapam impegisset, & ille alteram maxillam subito præbuisset: confusus superbus spiritus mox reliquit obsessum: quia imò & ipsi dæmones fatentur, se non posse humilium ferre præsentiam, ut videre licet in dæmone fugato à Sancto Paulo, quem simplicem appellant. Rem narrat Palladius in Sanctorum Patrum historia Sect. 25. *Adduxerant (ait Palladius) quidam ado-*

Surius.

Gregor. Turon.

S.

Leand. Albertus.

Palladius

E

lescen-

descendem obsessum ad Sanctum Antonium, *ximè* autem ardentem an. o rem in CHRIS-
 TE eum liberaret, hic ut cognouit potentio-
 rem esse spiritum, quam à se eici posset:
 cum eodem ad Paulum simplicem, virum
 magnarum virtutum, properat, & post-
 quam afflictum Sancto commendauit,
 ad propriam cellam reuertitur. Paulus ve-
 ro accingitur ad demonem expellendum,
 cui ait: Imperat tibi Antonius ut egre-
 diaris: at spiritus immundus nil curat de
 his. Tum Paulus me lotam qua indutus
 erat assumens, & illa dorsum obfessi ver-
 berans: rursus priorem sermonem repetit,
 inquit, dixit Abbas Antonius egredere
 ab homine. Sed neque his diabolus mo-
 uetur, sed magis insolescit. Tandem Pau-
 lus, aut exibis, aut abeo ut id dicam Chri-
 sto, isque faciet ut tibi sit va: & ad oratio-
 nem conuersus Christum pro adoles-
 centis incolumitate precabatur, mox
 spiritus magnis vocibus: Recedo, recedo,
 discedo ab homine, non amplius ad eum ac-
 cedo. Pauli simplicitas, & humilitas me ex-
 pellit. Hac Palladius.

¶ Haic etiam exterminationi dæ-
 monum admodum prodesse fidem,
 spem, ac fiduciam, non nostris me-
 ritis, sed Dei potentia, & bonitati
 innixam, sacrae Literæ testantur, &
 nos iam iam paramus dicere. De-
 mum erga Deum feruentem amō-
 rem, (qui ferè omnes virtutum a-
 ctus supponit) valde conducere, ver-
 ba illa D. Antonij ad suos mona-
 chos satis superque indicant. Mi-
 hi fratres (ait Antonius) credite: per-
 timescit Sathanas piorum vigilias, ora-
 tiones, ieiunia, voluntariam paupertatem,
 misericordiam, & humilitatem, ma-

STVM. Ita Achanasius in eius
 vita: & penè eisdem verbis i-
 dem dixit Sanctus Remaclus E-
 piscopus Traiectensis: qui anno Do-
 mini 850. claruit. Ita Notgerus in e-
 ius vita.

Ad argumenta in contrarium ad-
 ducta respondetur. Ad primum: mul-
 ta dona dantur iniquis ab Spiri-
 tu sancto, non solum secundum
 habitum, verum & secundum a-
 ctum, in quo eius bonitas valde re-
 luctet, quia non solum bonis, sed
 etiam malis nouit bene vti: neque
 ex hoc vsu illi aliquid mali accres-
 cit: quia instrumento malo vitium
 ad bonum. Ad confirmationem respon-
 detur. Aliquem malè vti potesta-
 te eijciendi demones, potest du-
 pliciter intelligi: vno modo quod
 ipse potestatis actus, id est ipsa a-
 ctio, sit in se mala: altero modo, quod
 quis ipsum actum ad malum fi-
 nem ordinet. Priori modo non po-
 test quis malè vti potestate hac,
 id est per eam efficere actum ma-
 lum: quia necessario bonus est,
 & ab Spiritu sancto. Secundo
 modo nil verat malè vti ea mo-
 tione, ordinando ad indebi-
 tum finem, & tunc actus illius po-
 testatis bonus est, & ab Spiritu san-
 cto: ordinatio verò ad malū finem,
 mala est, & à peruersa hominis vo-
 luntate procedens, non ab Spiritu
 sancto.

In secundo argumento essent nobis
 perquirendi fines, propter quos

Ec.

Ecclesie sue Deus conuulit hanc
 potestatem abigendi dæmones: ni-
 si iam eos enumerassemus supra dis-
 putatione quarta, ad quem locum
 remittimus lectorem. Modo verò
 dicimus dupliciter Deum opera-
 ri eiectionem dæmonum per mini-
 sterium hominum. *Vno modo* ad fidei
 confirmationem, quæ maxime per
 dæmonum eiectionem fictam à
 Christo, & Apostolis confirmata est,
 videntibus cunctis, tot obsessos,
 quibus Iudææ regnum abundabat,
 à dæmonibus liberatos: ita vt nul-
 lus superesset, obsessus, aut infir-
 mus, qui non sanaretur à Christo, si
 ad locum accessisset. Idemque e-
 gere Apostoli, vt videre licet in E-
 uangelica historia, & actibus Apo-
 stolicis. *Secundo modo* ad demon-
 strandam sanctitatem alicuius: quæ
 Deus vult proponere in exemplum
 virtutis. Priori modo nihil vetat
 dæmonia profligari à peccatoribus,
 per quos vera fides enuntiari po-
 test. Vnde Hieronymus super il-
 lud Matth. 7. *Nonne in nomine tuo pro-*
phetauimus &c. ait: Prophetare, vel virtu-
tes facere, aut demonia, eicere, interdum
non est eius meriti, qui operatur. Sed inuo-
catio nominis Christi hoc agit, vt homi-
nes Deum honorent, ad cuius inuoca-
tionem sunt tanta miracula. Sec-
undo modo eiectio dæmonum
 nequit fieri nisi eicientes sanctita-
 te polleant, aut illis, quorum san-
 ctitatis adstruendæ causa, miracu-
 la fiunt: & hoc probat secundam ar-
 gumentum factum, & nihil am-
 plius.

Ad tertium resp. maiorem aptitudi-
 nem, & dispositionem ad eiciendos
 dæmones non sumi ex sanctitate,
 aut morum integritate: sed ex Dei
 voluntate, & prouidentia: qui in-
 terdum indicat magis aptos, pecca-
 tores ad eicienda dæmonia; quam
 iustos, & dando donum, dat etiam
 maiorem aptitudinem. *Item* potest
 contingere homines peccatores
 esse magis dispositos ad dæmones
 abigendos, quam aliqui iusti, pu-
 ta quia hi timidæ sunt complexio-
 nis: aut non habent tam robustam
 fiduciam, vel quid simile: illi ve-
 ro natura sunt audaces, impanidi, fi-
 duciosi, quod valde iuuat ad reci-
 piendam gratiam dæmonum eij-
 ciendorum. Ad hunc fermè mo-
 dum philosophatur Dignus Tho-
 mas. q. 12. de veritate articulo quinto ad
 sextum.

Ad quartum respondetur, illam D. D. Thomæ
 Thom. rationem esse intelligen-
 dam cum limitatione, quam ipse ad-
 didit in solutione ad primum eius-
 dem quæstionis & articuli, quando
 actiones sunt sacratæ, & sanctificatæ
 Deo & ordinatæ, per se & imme-
 diatè ad sanctificandos eos, penes
 quos exercentur. Tales sunt actio-
 nes, quas efficiunt ministri Sacra-
 mentorum. At vero expulsio dæmo-
 num per adiurationem, ac donum
 expellendi eos; non est actio sa-
 crata, neque immediatè ordi-
 nata ad sanctificationem homi-
 num: sed ad fugandos dæmones,
 & liberandos miseros obsessos ab
 E 2 eorum

Hierony.

91

eorum tyrannide. Quod verò ordinetur quandoque ad tollenda impedimenta, quibus homines detinentur, ne se exerceant in officio virtutum, non pertinet per se ad potestatem adiurandi, & eijciendi dæmones: aut si per se, multum à remotis. Sentio igitur secluso scandalo, aut contemptu; nullum esse peccatum adiurare, aut abigere dæmones, eum qui est in peccato mortali, si non sit initiatus ordine exorcistæ, sicut neque est peccatum exercere donum linguarum aut sanitatis in statu peccati mortalis.

10: De exorcistis ab Ecclesia initiatis,
D. Thom. quod tangitur in confirmatione, maior est dubitandi ratio: nam *D. Thom. in quarto, dist. 24. q. 1. art. 3. quest. 5.* generalem statuit regulam, videlicet peccare mortaliter eum, qui aliquod sacrum officium, quod sibi ex ordinatione competit, in peccato mortali exequitur, quia indignè tractat res sacras, ac proinde sacrilegium committit: quod ex genere peccatum mortale est. Sed initiatis ordine exorcistarum competit ex sua ordinatione adiurare dæmones: ergo si hoc officium in peccato mortali exercent peccant mortaliter. *Sotus in 4. d. 24. q. 1. ar. 4. circa septimam concl.* putat, nullum committere peccatum initiatum minoribus ordinibus ministerium suum exercendo in peccato mortali, eo quod censet, eos ordines non esse sacramenta, neque characterem imprimere. Et addit, *D. Thomam in quarto*

oppositum tenentem, sequutum fuisse vulgus. Ac proinde si de hac re egisset in summa, mutasset sententiam.

Sed quidquid sit de hac mutatione, ego existimo, initiatos ordine exorcistarum, si adiurent dæmones simpliciter, & sine solemnitate, id est sine exorcismis & cæremoniis, quas pro adiurandis dæmonibus instituit Ecclesia nullum committere peccatum, ex eo quod sunt in peccato mortali: secluso tamen scandalo ac contemptu, eo quod in his actionibus non se exhibent, ut publicos Dei ministros, ad eum modum, quo dicitur baptizantes sine solemnitate, & ritibus ab Ecclesia institutis, non peccare: & similitèr hostiarium, ac lectorem exercentem priuatim sua officia, ex hoc quod sint in peccato mortali, non peccant. At verò initiati ordine exorcistarum adiurantes solemniter dæmones, si sint in peccato mortali, non peccant mortaliter: quia licet actus adiurandi, ut ab exorcista procedunt, sint aliquo modo sacri: tamen sunt valde remoti à proprio, ac perfecto actu sacrificandi, vel ministrandi sacramenta, ad quem finem quodammodo ordinantur: ut dicitur in quarto, loco iam citato, & ob id illa materia leuis est.

Item, quia probabilis est opinio ordines minores non esse sacramenta: ac proinde non est injicienda obligatio peccati mortalis, sine magno

fundamento. Cæterum à peccato veniali non excusarem per se præfatos exorcistas adiurantes in peccato mortali. Quia nonnulla irreuerentia videtur esse in peccato exercere hoc officium, quando hoc ministerium sit publico & solemnè ritu; tanquam à publico Ecclesiæ ministro. Hoc enim modo proprie est actus ordinis, ad quem est consecratus exorcista. Dixi, peccare venialiter per se loquendo: quia ex inadvertentia, aut ignorantia, aut quia sequi malunt Soti sententiam, facile excusarem. Nihilominus ut eventus scilicet succedat in profligatione dæmonum: consulerem huiusmodi sacram confessionem peccatorum præmittere, quæ parit conscientiam mundiciem, ac sanctitatem: quam valde conducere ad fugandos dæmones, iam diximus, & amplius in sequentibus dicemus.

DISPUTATIO VIII.

An fides sit necessario requisita in adiuratione dæmones, ut eorum exterminatio sequatur?

^{1.} **E**T videtur vera pars affirmatiua. ^{Marci. vi.} *Primo: nam Marci ultimo, dicit dominus; Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur, in nomine meo dæmonia eicient &c. Ex quo loco videtur colligi omnes, quotquot fidem habuerint, dæmonia eicere posse. Et à contrario sensu, qui ea caruerint, non poterunt dæmonia eicere: nam si aut affirmatio est causa affirmatio-*

nis: ita negatio est causa negationis.

Secundo. Matt. 17. Discipulis quærentibus quare non potuerint eicere quendam dæmonem pessimum, respondit Dominus. Propter incredulitatem vestram. ergo fides necessaria est ad dæmones propullandos. Nã si vnum oppositum est causa oppositi, & reliquum oppositum est causa reliqui. Sed incredulitas est causa impediens eiectionem dæmonum: ergo fides erit necessario requisita, imò causa eiciendi dæmones.

Matth. 17.

Tertio: nam eodem loco Matth. 17. ut Dominus commendaret necessitatem fidei, non solum ad eiectionem dæmonum; de qua Christus Dominus loquebatur, verum etiam ad quæcunque miracula patranda: subiungit statim: Amen quippe dico vobis, si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic, transi hinc illuc, & transibit: & nihil impossibile erit vobis. Et Lucæ. 17. ad discipulos ait; Si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis huic arbori moro, eradicare, & transplantare in mari: & obediet vobis. Quibus verbis non mediocri exaggeratione intimatur necessitas fidei in eiciente dæmonia, quia pars quædam est hæc eiectio gratiæ miraculorum patratorum.

Matth. 17.

Lucæ. 17.

^{2.} Pro decisione præmittere oportet diuisionem fidei in virtutem Theologicam, & fidem, quæ est gratia gratis data. Quæ diuisio sumitur à Doctoribus ex Apostoli Epistolis multis in locis. Fides Theologica virtus, est fundamentum totius æ-